

Nr 31.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående lönegradsplacering för viss biträdespersonal m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(5:e avd.)

I propositionen nr 14 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för den 28 december 1951, föreslagit riksdagen att *dels* godkänna de allmänna riktlinjer för anställnings- och avlöningsförhållanden för viss biträdespersonal, som framlagts i statsrådsprotokollet, *dels* bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de övergångsanordningar, som kunna påkallas vid genomförandet av de i statsrådsprotokollet omförmälda detaljförslagen, *dels ock* bemyndiga Kungl. Maj:t för budgetåret 1952/53 medgiva de överskridanden av maximerade anslag och anslagsposter, som kunna bli erforderliga i anledning av nämnda detaljförslag.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehått

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Näslund* och *Pålsson* (I:123) och den andra inom andra kammaren av fröken *Wetterström* och herr *Ahlsten* (II:212), i vilka hemställts, att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 14 måtte besluta att hos hushållningssällskapen 20 befattningar såsom kanslibitråden i lönegrad Ca 11 skola omändras till kontoristtjänster i lönegrad Ca 13 samt att — vid bifall till 1950 års hushållningssällskapsutrednings förslag om inrättande av 20 befattningar hos sällskapen såsom kontors- och skrivbiträden i lönegrad C 4—Ca 8 — 20 befattningar såsom kontors- och skrivbiträden i lönegrad Ca 8 skola omändras till kanslibitrådestjänster i lönegrad Ca 11 ävensom att bemyndiga Kungl. Maj:t att fördela ifrågavarande tjänster på de olika hushållningssällskapen;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Lundqvist m. fl.* (I:247) och den andra inom andra kammaren av herr *Kyling m. fl.* (II:370), i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta att kontorsbitrådestjänsterna på folk- och småskoleseminariernas rektors-expeditioner från den 1 juli 1952 skola förändras till kanslibitrådestjänster i lönegrad 11.

Beträffande motiveringen för yrkandena i nämnda motioner får utskottet hänvisa till motionerna II:212 och I:247.

Inledning.

I propositionen framläggas förslag till riktlinjer för placering i högre lönegrad än Ca 8 av biträdespersonal, som inom statsförvaltningen utför kontorsgöromål av olika slag såsom maskinskrivning, registreringsarbete och bokföring. Förslaget avser placering i lönegraderna 11, 13 och 15. Inplacering i högre lönegrad än den 15:e har ansetts böra prövas av 1949 års tjänsteförteckningskommitté.

Till grund för propositionsförslaget ligger ett av en särskilt tillkallad utredningsman avgivet betänkande angående anställningsförhållandena för viss biträdespersonal i statens tjänst.

I nämnda betänkande föreligga förslag till normer för placering i lönegrad av biträdespersonal med kontorsgöromål och vissa liknande arbetsuppgifter ävensom i anslutning därtill detaljförslag rörande biträdespersonalens lönegradsplacering vid ett stort antal särskilda verk. I första hand ha detaljförslag framlagts i fråga om verk, beträffande vilka tillräcklig utredning angående biträdespersonalen för närvarande stått att erhålla och biträdesfrågan i det hela befunnit sig i sådant läge, att erforderlig grundval för bedömning och förslag syntes vara för handen. I anslutning till betänkandets avlämnande har utredningen framhållit, att dess arbete avses skola fortsättas genom framläggande av detaljförslag rörande andra verk och myndigheter.

Över betänkandet ha yttranden avgivits av vissa myndigheter och personalorganisationer.

Biträdesutredningens principförslag och däröver avgivna yttranden.

Enligt givna direktiv har biträdesutredningen att pröva frågan om anställnings- och avlöningsförhållandena för biträdespersonal i högre lönegrad än den 8:e med utgångspunkt från att denna biträdespersonal skall vara placerad i lönegraderna 11, 13 och 15 (kanslibitråde, kontorist respektive kansliskrivare). Uppdraget avser i första hand ett klarläggande av vilka förutsättningar i fråga om kompetens och arbetsuppgifter, som böra föreligga för att en befattning skall placeras i någon av nämnda lönegrader. Vidare har utredningen enligt direktiven att i reglerande syfte genomgå verkens personalförteckningar och därvid jämväl eftersträva en sådan sammansättning av personalbeståndet, att rimliga befordringsförhållanden uppkomma.

Ursprungligen avsåg utredningens uppdrag därutöver även att — i den mån verkställda undersökningar det föranledde — framlägga förslag om

uppflyttning av tjänst i högst lönegraden 15 till högre lönegrad. Sedan 1949 års tjänsteförteckningskommitté tillsatts, har det emellertid ansetts böra ankomma på denna kommitté att pröva frågan om lönegradsplacementer för dylika tjänster. Detsamma gäller spörsmålen huruvida de vid vissa verk förefintliga kontoristtjänsterna i 12 och förste kontoristtjänsterna i 14 lönegraden böra utbytas mot tjänster i normalgraderna 11, 13 och 15.

Beträffande gränsdragningen mellan biträdesutredningen och tjänsteförteckningskommittén må vidare framhållas, att utredningen till biträdespersonal hänfört personal, som är placerad i lönegraderna 4—8, 11, 13 eller 15 och som utför skriv- och kontorsgöromål. Utanför biträdesutredningens arbetsområde ha i enlighet härmed ansetts falla sådana grupper som fotografibitråden, laboratoriebitråden, tekniska bitråden, bitråden med kartritningsgöromål vid kartutgivande verk m. fl. Å andra sidan ha exempelvis bitråden i lägre grad med arbetsuppgifter i bibliotek i vissa fall medtagits. Vilka grupper som ansetts böra medtagas av biträdesutredningen och vilka som synts böra prövas av tjänsteförteckningskommittén har enligt vad utredningen framhållit i icke obetydlig utsträckning bedömts från fall till fall.

Allmänna förutsättningar för inrättande av vissa högre biträdestjänster

Biträdesutredningen har i sitt betänkande framlagt förslag till riktlinjer rörande de allmänna förutsättningarna i fråga om arbetsuppgifternas art, som böra föreligga för att biträdestjänst skall tillhöra den ena eller den andra av här ifrågakommande lönegrader. Enligt utredningens mening bör man likväl på detta område i viss utsträckning pröva sig fram; de föreslagna normerna kunna sålunda behöva modifieras på grund av vunna erfarenheter. Tillräcklig anledning synes utredningen därför icke för närvarande föreligga att ifrågavarande riktlinjer utfärdas i form av allmänna anvisningar.

Vid bedömning av de förutsättningar i fråga om arbetsuppgifter, som enligt utredningens mening böra vara för handen för att en biträdestjänst skall hänföras till högre lönegrad än den 8:e, har utredningen i viss utsträckning gjort jämförelser mellan 1951 års statliga löneläge och lönerna på den allmänna arbetsmarknaden inom personalkategorier med i huvudsak motsvarande arbetsuppgifter.

Utredningen har förklarat sig i princip icke ha något att erinra mot att arbetsuppgifternas art och kvalitet och icke deras mer eller mindre regel-

mässiga förekomst under viss tid få vara avgörande för lönesättningen. Enligt utredningens uppfattning kan man emellertid vid graderingen av göromålen icke helt bortse från den omfattning, i vilken de förekomma i det särskilda fallet.

Generellt gällande allmänteoretiska kompetensvillkor har utredningen ansett icke böra föreskrivas för någon av de här ifrågavarande biträdesgraderna. I princip skall sålunda enligt utredningens uppfattning befordran till kanslibitråde, kontorist eller kansliskrivare kunna vinnas av envar som är kompetent att fullgöra de till tjänsten hörande arbetsuppgifterna. Att därför i vissa fall kan krävas speciell kompetens, t. ex. färdighet i stenografi etc. är, framhåller utredningen, ett förhållande för sig som icke rubbar nyssnämnda grundsats.

Såsom förut nämnts har utredningen för envar av tjänsterna såsom kanslibitråde, kontorist och kansliskrivare angivit de arbetsuppgifter, som normalt böra ankomma på sådan tjänst. Arbetsuppgifterna ha beträffande varje tjänst uppdelats i tre grupper, nämligen kontorsgöromål, kamerala göromål och statistiska göromål. Beträffande detaljerna härutinnan får utskottet hänvisa till propositionen (s. 5—16).

I flertalet *remissyttranden* har tillstyrkts, att biträdesutredningens förslag omedelbart genomföres, varvid dock, i överensstämmelse med vad utredningen uttalat, ansetts lämpligt att de föreslagna riktlinjerna för lönegradsplaceringen tills vidare icke utfärdas i form av allmänna anvisningar. Från olika håll har betonats, att de allmänna riktlinjerna endast böra ha vägledande karaktär och vid tillämpningen giva utrymme för hänsynstagande till de speciella förhållanden, som kunna föreligga. Den av utredningen använda metoden att för envar av kanslibiträdes-, kontorist- och kansliskrivargraderna ange de arbetsuppgifter som normalt skola ankomma på sådan tjänst har godtagits av de myndigheter, som yttrat sig härom.

Speciella frågor.

Med hänsyn till uttalandet i direktiven, att man bör eftersträva en sådan sammansättning av personalbeståndet att rimliga befodringsförhållanden uppkomma, har *biträdesutredningen* vid utarbetandet av sina detaljförslag för de olika verken haft uppmärksamheten riktad på frågan, huruvida för de behandlade verkens vidkommande en tillämpning av de av utredningen förordade normerna för lönegradsplacering kan sägas medföra det nämnda resultatet.

En utjämning av befodringsförhållandena kan enligt utredningens förslag åstadkommas genom att vid vissa större och medelstora verk inrättas

ett antal kanslibiträdestjänster utan på förhand angivna arbetsuppgifter (kanslibiträdestjänster till förfogande). Dessa tjänster äro av utredningen avsedda att ställas till vederbörande verks förfogande för att utnyttjas såsom befordringstjänster i särskilda fall då kvalificerade arbetsuppgifter förefinnas.

Utredningen har anfördt, att vederbörande myndighet, därest en ordinarie tjänst blir ledig, i allmänhet är skyldig att kungöra densamma till ansökan ledig, under det att skyldighet icke föreligger att pröva, huruvida tjänsten bör återbesättas i oförändrat skick. Enligt utredningens mening bör upptagas till övervägande, huruvida icke verken böra åläggas att vid ledighet å högre biträdestjänst — närmast kontorist- eller kansliskrivartjänst — underkasta de med tjänsten förenade göromålen en granskning i syfte att fastställa, om anledning till omprövning av lönegradsplaceringen föreligger.

Utredningen har vidare framhållit, att avsevärda olägenheter äro förenade med den nuvarande anordningen, att biträdestjänster i mera kvalificerad grad i stor utsträckning bibehållas såsom extra ordinarie under lång tid. Enligt utredningens mening böra sådana biträdestjänster i högre lönegrad än kontorsbiträdesgraden, vilka äro permanent behövliga, inrättas såsom ordinarie. Utredningen betonar, att denna allmänna grundsats givetvis icke utsluter, att en nyinrättad biträdestjänst av högre grad i särskilda fall kan behöva under en övergångstid upptagas allenast såsom extra ordinarie. Övergångstiden bör emellertid icke göras längre än som är nödvändigt för bedömande av tjänstens behövlighet.

I detta sammanhang har utredningen erinrat, att beträffande kontorsbiträdesgraden en regel tillämpas, vilken medför ordinarie anställning efter viss normaltids. Utredningen föreslår, att åtgärder skola vidtagas till undanröjande av nuvarande oklarhet hos verken i fråga om befogenheten att återbesätta ledigbliven ordinarie kontorsbiträdestjänst, vilken inrättats för beredande av ordinarie anställning åt visst biträde, som tjänstgjort härför erforderlig tid.

Beträffande *remissyttrandena* i denna del får utskottet hänvisa till propositionen (s. 25—27).

Detaljförslag beträffande vissa verk.

Som inledningsvis anförts har *biträdesutredningen* i anslutning till de i betänkandet framlagda principförslagen redovisat, huru de i det föregående återgivna allmänna riktlinjerna för biträdestjänsters lönegradsplacering enligt utredningens mening böra tillämpas beträffande vart och ett av 100 olika verk inberäknat underförvaltningar. Dessa förslag jämte senare avgivna förslag beträffande ytterligare några verk och vissa statsdepartement

ha upptagits i en sammanställning, vilken såsom *bilaga* fogas till detta utlåtande.

Detaljförslagen innebära att i ett antal fall förordas tjänsters uppflyttning i lönegrad. Utredningen har härvid utgått från en bedömning av själva funktionerna och sökt bortse från dagens läge beträffande tjänstnehavarna. I anslutning härtill har utredningen förutsatt, att nyinrättade tjänster i högre lönegrad än de nuvarande skola kungöras till ansökan lediga, där ej på grund av särskilda omständigheter annorlunda bestämmes.

I fråga om *remissyttrandena* i denna del får utskottet hänvisa till propositionen (s. 28—29).

Departementschefen.

Departementschefen har anfört följande.

»De resultat av biträdesutredningens arbete, som nu framlagts, innefattas dels förslag till allmänna riktlinjer rörande de förutsättningar i fråga om arbetsuppgifternas art, som böra föreligga för att biträdespersonal med kontorsgöromål eller därmed jämförlig sysselsättning skall hänföras till någon av lönegraderna 11, 13 eller 15, dels ock i anslutning därtill detaljförslag rörande över 100 verk och institutioner. Utredningens arbete är därmed icke slutfört utan kommer att fortsättas. Förslag komma sålunda att successivt framläggas beträffande biträdespersonalen vid de verk, som ej behandlats i det nu avgivna förslaget.

Den omständigheten att utredningens arbete ännu icke är avslutat utgör enligt min mening icke hinder för att dess förslag till riktlinjer för lönegradsplacering av biträdespersonalen ävensom dess detaljförslag i fråga om hittills granskade verk redan nu upptagas till prövning och avgörande. Jag anser detta så mycket mera angeläget som utredningens fortsatta arbete väsentligt underlättas om dylika riktlinjer fastställas av statsmakterna. I anledning av vad TCO anfört rörande lönegradsplaceringen för biträdespersonalen vid de verk, som ej omfattas av utredningens hittillsvarande detaljförslag, vill jag framhålla, att ytterligare förslag från utredningen kunna förväntas bli framlagda under våren 1952 och att åtgärder synas böra vidtagas för att möjliggöra ett snabbt genomförande av dessa förslag. Härtill torde jag i annat sammanhang få återkomma.

Biträdesutredningens förslag till allmänna riktlinjer för ifrågavarande biträdespersonals lönegradsplacering synes mig väl ägnat att läggas till grund för detaljprövningen av löneställningen för denna personal i de särskilda verken. Jag förordar därför att detta förslag — med de av mig i det följande angivna jämkningarna — underställes riksdagen för godkännande.

I likhet med utredningen anser jag att för envar av de tre biträdesgra-

derna (kanslibitråde, kontorist och kansliskrivare) böra angivas de arbetsuppgifter av olika slag, som normalt skola kunna ankomma på sådan tjänst. Såsom utredningen med instämmande av remissmyndigheterna anført synes emellertid tillräcklig anledning icke för närvarande föreligga att riktlinjer för lönegradsplacering av biträdespersonal utfärdas i form av allmänna anvisningar, särskilt som de angivna normerna kunna behöva modifieras på grund av vunna erfarenheter. Därest allmänna anvisningar i ämnet sedermera skulle anses böra utfärdas, böra de under alla förhållanden endast erhålla vägledande karaktär.

Vid bedömningen av de speciella tjänsterna aktualiseras den av utredningen och i vissa yttranden berörda frågan, i vad mån det skall erfordras viss kvantitet kvalificerade göromål för att påverka lönegradsplaceringen för en tjänst. Allmänt sett hör enligt min mening gälla, att de kvalificerade göromålen skola vara konstitutiva för tjänsten för att påverka dess lönegradsplacering. Speciella förhållanden, såsom krav på särskild utbildning för de kvalificerade göromålen eller behovet av att försäkra sig om en lämplig vikarie för en än högre tjänst inom samma verksamhetsområde, kunna dock utgöra motiv för en högre lönegradsplacering, ehuru angivna förutsättning icke föreligger.

Lika med biträdesutredningen anser jag, att generellt gällande allmän-teoretiska kompetensvillkor ej böra föreskrivas för någon av de här ifrå-gavarande biträdesgraderna.

De av utredningen angivna allmänna förutsättningarna för inrättande av vissa högre biträdestjänster anser jag mig såsom i det föregående antytt kunna i huvudsak godtaga. Vad i remissyttrandena anförts föranleder mig emellertid till följande uttalanden.

De av utredningen uppställda normerna för att en biträdestjänst skall tillhöra den ena eller andra av här ifrågavarande lönegrader äro särskilt beträffande de högre biträdesgraderna allmänt hållna. Detta har av remiss-myndigheterna i allmänhet ansetts naturligt och riktigt. Även jag finner den av utredningen tillämpade metoden med avseende å beskrivningen av de olika göromålen lämplig.

Vad angår de särskilda, av utredningen angivna arbetsuppgifterna vill jag till en början beträffande den kvalificerade maskinskrivningen — i an-slutning till vad statens lönenämnd anført — framhålla, att i den mån maskinskrivning efter koncept, diktafon eller stenogram innefattar ålig-gande att i formellt avseende granska texten skäl kunna föreligga för en placering av tjänsten i kanslibiträdesgraden. Innefattar åliggandet att på grundval av lämnade anvisningar giva skrivelser en formellt tillfredsstäl-lande utformning, torde även kontoristtjänst kunna ifrågakomma.

I fråga om förslaget att lönegradsplaceringen av arbetsledare i skriv-central skall i huvudsak bestämmas av antalet på centralen med maskin-

skrivning sysselsatta biträden vill jag understryka, att denna regel givetvis bör — liksom övriga här ifrågavarande anvisningar — kunna modifieras med hänsyn till särskilda föreliggande omständigheter.

Beträffande stenografering vill jag erinra, att endast den vilken regelbundet sysslar därmed i mera betydande omfattning torde kunna förvärva och vidmakthålla den skicklighet, som motiverar kanslibiträdes löneställning. Genomsnittligt torde därför för placering i kanslibiträdesgraden böra fordras, att vederbörande halva tjänstgöringstiden sysselsättes med stenografering och därtill hörande göromål. För utländsk stenografering torde såsom utredningen föreslagit 13 lönegraden kunna godtagas som normalgrad. Speciella omständigheter kunna dock motivera en placering i 15 lönegraden.

Med hänsyn till vad i remissyttrandena anförts angående lönegrads-placeringen av personal å hålkortsavdelning har jag funnit påkallat att denna fråga underkastas ytterligare granskning. Detta bör dock icke hindra ett provisoriskt genomförande av vissa av utredningens detaljförslag beträffande denna personal.

I olika sammanhang har i yttrandena framhållits, att den av utredningen angivna löneställningen vore för låg, därest av tjänstemannen fordrades teoretiska kunskaper av mera kvalificerad natur. Med anledning härav vill jag erinra, att förslaget avser endast biträdestjänster i lönegraderna 11, 13 och 15. I den mån särskild teoretisk underbyggnad fordras för vissa arbetsuppgifter bör givetvis en högre placering än i 15 lönegraden kunna ifrågakomma, vilket även biträdesutredningen synes ha förutsatt.

I likhet med vissa av de hörda myndigheterna kan jag icke biträda den av utredningen föreslagna anordningen med ett antal kanslibiträdestjänster till vederbörande verks förfogande. Tjänster av nu ifrågavarande slag ha av utredningen föreslagits inrättade vid tolv av samtliga nu behandlade verk. I sina yttranden över betänkandet ha de berörda verken i allmänhet anført, att förutsättningar finnas för ett omedelbart utnyttjande av de föreslagna förfogandetjänsterna. I anledning härav har jag låtit från nämnda verk införskaffa kompletterande uppgifter angående göromålen för de åsyftade biträdena. Vad verken härutinnan anført synes giva vid handen, att på några undantag när i de aktuella fallen sakligt underlag finnes för inrättande av kanslibiträdestjänster. Jag anser mig därför kunna räkna med att rimliga befordringsförhållanden i allmänhet kunna uppnås med tillämpning av de av utredningen föreslagna normerna utan tillgripande av en sådan utväg som den av biträdesutredningen förordade anordningen med inrättande av förfogandetjänster.

Utredningen har förordat att till övervägande skall upptagas, huruvida icke verken böra åläggas att vid ledighet å högre biträdestjänst — närmast kontorist- eller kansliskrivartjänst — underkasta de med tjänsten förenade

göromålen en granskning i syfte att fastställa, huruvida anledning till omprövning av lönegradsplaceringen föreligger. Då emellertid en dylik skylldighet i fråga om såväl dessa som andra tjänster redan får anses vara för handen bl. a. på grund av bestämmelserna i cirkuläret 1951:81 angående rationaliseringsverksamhet inom den civila statsförvaltningen, kan jag inskränka mig till att understryka angelägenheten av att en dylik omprövning kommer till stånd. Granskningen av de med en ledigblivande tjänst förenade göromålen bör givetvis vidtagas i god tid, så att onödiga förseningar med tjänstens återbesättande undvikas.

I biträdesutredningens uttalande, att biträdestjänster i högre lönegrad än kontorsbiträdesgraden, vilka äro permanent behövliga, böra inrättas såsom ordinarie, kan jag i princip instämma. Jag vill emellertid framhålla, att som villkor härför bör uppställas, att behovet av tjänsten skall kunna med säkerhet bedömas såsom stadigvarande. Vid prövningen av det stora antal biträdestjänster, som jag i det följande föreslår skola uppflyttas i högre lönegrad, måste dock naturligen en viss försiktighet iakttagas i fråga om utökning av antalet ordinarie tjänster. Frågan om ordinariesättning av ytterligare biträdestjänster utöver vad i förevarande sammanhang ifrågasättes torde, sedan befattningarna tillsatts, böra av myndigheterna upptagas i samband med anslagsäskandena.

Jag anser det i princip böra fastslås, att ledigbliven ordinarie kontorsbiträdestjänst icke må återbesättas med annat biträde än sådant e. o. kontorsbiträde, som enligt hittills tillämpade grunder ansetts böra erhålla ordinarie kontorsbiträdestjänst. Detta innebär, att vederbörande skall kunna tillgodoräkna en anställningstid av 7 år. Särskilda omständigheter kunna emellertid föreligga, som motivera ett avsteg från ifrågavarande princip. Regeln bör därför enligt min mening ej göras undantagslös utan myndighet bör efter särskilt medgivande av Kungl. Maj:t få göra avsteg från principen.

De av utredningen framlagda detaljförslagen till ändrad lönegradsplacering för biträdestjänster vid vissa särskilda verk och de däröver avgivna yttrandena ha granskats i samband med budgetarbetet. Resultatet av granskningen redovisas i den tidigare omnämnda, såsom bilaga till statsrådsprotokollet fogade sammanställningen.¹ Utöver vad som framgår av sammanställningen är jag ej beredd att nu föreslå någon ändrad lönegradsplacering eller eljest vidtaga någon ändring i utredningens förslag. Vissa av de i yttrandena framförda yrkandena komma dock — i den mån nya omständigheter förebragts eller eljest skäl härför ansetts föreligga — att bli föremål för ytterligare prövning av biträdesutredningen.

De här framlagda detaljförslagen ha beräknats medföra en kostnadsökning för löner med i runt tal 250 000 kronor för år.

¹ Jfr bilaga till detta utlåtande.

Vad angår den av utredningen berörda frågan om ledigförklarande av högre biträdestjänst, som på grund av föreliggande förslag tillkommer i utbyte mot en lägre sådan tjänst, vill jag erinra, att i samband med 1942 års tjänsteförteckningsrevision särskilda bestämmelser utfärdades angående tillsättande av de då inrättade högre tjänsterna (cirkulär 1942:362). Härvid föreskrevs, att därest av befattningar av samma slag inom viss lönegrad endast någon eller några skulle utbytas mot befattningar i högre lönegrad, utan särskilt ansökningsförfarande skulle bestämmas vilka av innehavarna av förstnämnda befattningar som skulle inneha de nya tjänsterna. Beslutanderätten härutinnan tillkom — även om fråga var om befattningar som eljest tillsattes av Kungl. Maj:t — den myndighet, som ägde tillsätta övriga ordinarie befattningar vid verket.

Enligt min mening bör samma ordning tillämpas i avseende å nu ifrågasvarande tjänster, i den mån icke Kungl. Maj:t annat föreskriver.

Även i övrigt lärer ett genomförande av föreliggande detaljförslag komma att påfordra vissa övergångsanordningar. Det torde ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda erforderliga bestämmelser i ämnet. Vissa frågor fordra emellertid för sin lösning riksdagens medverkan. Så blir fallet, därest i samband med tillsättning av en högre biträdestjänst som inrättas i utbyte mot lägre sådan tjänst innehavaren av den lägre tjänsten icke skulle komma i fråga för befordran till den högre tjänsten. Bemyndigande torde böra inhämtas för Kungl. Maj:t att i dylikt fall upptaga lägre ordinarie tjänst på övergångsstat. I fråga om icke-ordinarie tjänst kan i motsvarande fall behov uppkomma att överskrida av riksdagen maximerade anslag eller anslagsposter. Även eljest torde lönerevisionen för biträdespersonalen kunna giva anledning till överskridande. Kungl. Maj:t torde därför böra inhämta riksdagens bemyndigande att medgiva erforderliga överskridanden av maximerade anslagsposter.»

Utskottet.

I förevarande proposition framläggas såsom resultat av en särskild utredning förslag till allmänna riktlinjer för anställnings- och avlöningsförhållanden för biträdespersonal inom statsförvaltningen. Arbetet med förslagets tillämpning inom de olika verken pågår, och detaljförslag rörande över 100 verk och institutioner ha redan förelagts riksdagen i statsverkspropositionen. Enligt vad departementschefen anfört kunna ytterligare förslag väntas bli framlagda under våren 1952, och i statsverkspropositionen, bilaga 2, punkt 1, föreslås åtgärder för att möjliggöra ett snabbt genomförande av dessa förslag.

Utskottet har funnit sig kunna i allt väsentligt ansluta sig till vad departementschefen i olika hänseenden anfört och förordad beträffande riktlinjerna

för biträdespersonalens lönegradsplacering inom de olika lönegraderna. Såsom i propositionen anföres äro de uppställda normerna särskilt beträffande de högre biträdesgraderna allmänt hållna, vilket torde vara erforderligt för åstadkommande av önskvärd smidighet i tillämpningen. Utskottet vill i detta sammanhang understryka departementschefens uttalande att för fullgörande av utländsk stenografering en placering i 15 lönegraden i speciella fall kan vara motiverad.

Beträffande de i ämnet väckta motionerna får utskottet anföra, att utskottet i detta utlåtande begränsar sig till principfrågor angående biträdespersonalens lönegradsplacering, i enlighet med departementschefens hemställan i propositionen nr 14. Spörsmål rörande placering av enstaka tjänster eller grupper av tjänster inom de särskilda verken, innefattande en tillämpning av de allmänna riktlinjerna i propositionen, behandlas av utskottet i samband med resp. anslagsfrågor.

I motionerna I:123 och II:212 yrkas, att ett antal biträdestjänster i kontorist- och kanslibiträdesgraderna måtte inrättas vid hushållningssällskapen. Den föreliggande propositionen upptager över huvud ej några tjänster vid hushållningssällskapen. Enligt vad utskottet inhämtat avses 1947 års biträdesutredning skola i en kommande etapp av utredningsarbetet ingå på en granskning av hushållningssällskapens biträdespersonal. Då ifrågavarande spörsmål sålunda kan väntas komma under bedömande inom kort, böra de nu föreliggande motionerna icke föranleda någon riksdagens åtgärd.

I motionerna I:247 och II:370 hemställas, att kontorsbiträdestjänsterna på folk- och småskoleseminariernas rektorsexpeditioner måtte förändras till kanslibiträdestjänster. Ej heller denna grupp av verk upptages i propositionen. Enligt utskottets mening bör ifrågavarande spörsmål ej lösas utan utredning i vederbörlig ordning, med beaktande jämväl av biträdesorganisationen å vissa andra rektorsexpeditioner inom undervisningsväsendet. De ifrågavarande motionerna böra därför enligt utskottets mening ej föranleda någon riksdagens åtgärd.

I anledning av förevarande proposition nr 14 har slutligen väckts motionen II:361, i vilken hemställas om inrättande av vissa biträdestjänster vid arbetarskyddsstyrelsen utöver de i propositionen omnämnda. I enlighet med utskottets ovan angivna principståndpunkt kommer utskottet att behandla den nyssnämnda motionen i samband med arbetarskyddsstyrelsens avlöningsanslag.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

A. att riksdagen må

1. godkänna de av departementschefen i statsrådsprotokollet över civilärenden för den 28 december 1951 förordade allmänna riktlinjerna för anställnings- och avlöningsförhållanden för viss biträdespersonal;

2. bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de övergångs-

anordningar, som kunna påkallas vid genomförandet av de i statsrådsprotokollet omförmälda detaljförslagen;

3. bemyndiga Kungl. Maj:t att för budgetåret 1952/53 medgiva de överskridanden av maximerade anslag och anslagsposter, som kunna bli erforderliga i anledning av nämnda detaljförslag;

B. att motionerna I:123 och II:212 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda;

C. att motionerna I:247 och II:370 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 19 februari 1952.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Iwar Anderson, Näsgård, Ohlon, fröken Andersson, herrar Leander, Gillström, Eric Ericson, Näsström, Sundelin, Bergh, Hesselbom, Erik Gustaf Andersson, och Nils Theodor Larsson, samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Ward, Malmborg i Skövde, Bergström, Svensson i Grönvik, Boman i Kieryd, Wallentheim, Svensson i Ljungskile, Lindholm, Rubbestad, Staxäng, Petterson i Degerfors, Andersson i Munkaljungby, Gustafsson i Stockholm och Nihlfors.

Reservation

av herr *Nihlfors*.

An- tal	Lönegrad			An- tal	Lönegrad		
	Nuva- rande	Utred- ningens förslag	Departe- mentsche- fens förslag		Nuva- rande	Utred- ningens förslag	Departe- mentsche- fens förslag
1	2	3	4	1	2	3	4
	II huvudtiteln.				<i>Sjökarteverket.</i>		
	<i>Justitiedepartementet.</i>			2	11	15	15
1	13	15	15	1	11	13	13
1	8	11	11	1	8	11	11
	<i>Justitiekanslersämbetet.</i>				<i>Försvarets brevskola.</i>		
1	13	15 ¹	15 ¹	1	11	15	15
	<i>Vattendomstolarna.</i>				<i>Centrala värnpliktsbyrån.</i>		
2	13	15	15	4	11	13	13
2	11	15	15	6	8	11	11
1	11	13	15 ²		V huvudtiteln.		
1	8	11	11		<i>Socialdepartementet.</i>		
	<i>Fångvårdsstyrelsen.</i>			1	8	13	13
1	11	15 ¹	15		<i>Arbetsdomstolen.</i>		
1	8	15 ¹	15 ¹	1	12	13	13
4	8	11	11		<i>Försäkringsrådet.</i>		
	<i>Fångvårdsanstalterna.</i>			2	11	13	13
1	11	13	13	1	8	11	11
7	8	11	11		<i>Arbetskyddsstyrelsen.</i>		
	IV huvudtiteln.			1	11	8	11
	<i>Försvarsdepartementet.</i>			2	8	11	11
1	11	15	15		<i>Yrkesinspektionen.</i>		
3	8	11	11	11	8	11	11
	<i>Försvarsstaben.</i>				VI huvudtiteln.		
1	11	13	13 ³		<i>Kommunikationsdepartementet.</i>		
2	11	13	—	1	11	15	15
	<i>Armén: Arméstaben.</i>				<i>Statens biltrafiknämnd.</i>		
2	11	13	13	2	8	11	11
1	8	11	11		<i>Statens väginstitut.</i>		
1	8	—	11	1	8	11	11
	<i>Marinen: Marinstaben.</i>				<i>Statens geolekniska institut.</i>		
1	8	11	11	1	11	13	13
	<i>Flygvapnet: Flygstaben.</i>			1	8	11	11
4	8	11	11				

¹ Provisoriskt förslag; placeringen bör omprövas av 1949 års tjänsteförteckningskommitté. ² Mellanbygdens vattendomstol. ³ Överbefälhavarens handsekreterare.

1	2	3	4	1	2	3	4
	<i>Statens elektriska inspektion.</i>			1	12	13	13
1	8	11	11	15	11	13	13
	VII huvudtiteln.			6	8	13	13
	<i>Finansdepartementet.</i>			54	8	11	11
1	13	15	15		<i>Kontrollstyrelsen.</i>		
1	8	13	13	1	11	13	13
2	8	11	11	3	8	11	11
	<i>Kammarkollegiet.</i>			1	8	11	—
1	13(11)	15 ¹	15 ¹		VIII huvudtiteln.		
1	11	13	15		<i>Ecklesiastikdepartementet.</i>		
2	8	11	11	2	11	13	13
	<i>Statskontoret.</i>				<i>Lands- och länsarkiven.</i>		
7	11	13	13	1	13	15	15
1	9	—	11	1	10	15	15
6	8	11	11	7	10	11	11
	<i>Kammarrätten.</i>				<i>Nationalmuseet.</i>		
2	15	13	13	4	11	13	13
3	11	13	13		<i>Naturhistoriska riksmuseet.</i>		
1	13	11	11	2	9	11	11
1	8	11	11	1	9	—	11
	<i>Statistiska centralbyrån.</i>			1	8	11	11 ^s
1	13	15 ¹	15 ¹		<i>Statens etnografiska museum.</i>		
1	13	15	15	1	11	13	13
6	11	13	13		<i>Domkapitlen och stiftsnämnderna.</i>		
3	8	13	13	2	11	13	13
20	8	11	11	7	8	11	11
12	8	11	—		<i>Riksantikvarieämbetet och statens historiska museum.</i>		
	<i>Riksräkenskapsverket.</i>			1	11	13	13
2	13	15 ¹	15 ¹	1	8	11	11
7	13	15	15		<i>Ostasiatiska arkeologiska samlingarna.</i>		
2	11	13	13	1	8	11	11
10	8	11	11		<i>Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan.</i>		
	<i>Konjunkturinstitutet.</i>			1	11	13	13
1	8	11	11		<i>Musikaliska akademien med musikhögskolan.</i>		
	<i>General tullstyrelsen.</i>			1	11	15	15
1	13	15	15	1	8	11	11
1	11	15	15		<i>Tandläkarhögskolan i Stockholm.</i>		
1	11	15	13 ^s	1	11	15	15
7	11	13	13				
1	8	13	13				
12	8	11	11				
2	8	—	11				
	<i>Tullstaten.</i>						
2	19	15	15				
2	11	15	15				
9	16	13	13				

¹ Provisoriskt förslag; placeringen bör omprövas av 1949 års tjänsteförteckningskommitté. ² Föreståndare för tabelleringsavdelning. ³ Halvtidstjänst.

1	2	3	4	1	2	3	4
	<i>Tandläkarhögskolan i Malmö.</i>				<i>Veterinärhögskolan.</i>		
1	11	15	15	1	13	15	15
	<i>Rasbiologiska institutet.</i>			1	11	15	15
1	11	15	15	2	8	11	11
	<i>Farmaceutiska institutet.</i>			1	8	—	11
1	8	—	13		<i>Statens veterinärmedicinska anstalt.</i>		
	<i>Ortnamnskommissionen.</i>			4	8	11	11
1	11	13	13		<i>Statens lanbrukskemiska kontrollanstalt.</i>		
	<i>Landsmålsarkiven.</i>			1	8	11	11
1	12	13	13		<i>Statens maskin- och redskapsprovninganstalter.</i>		
2	11	13	13	1	11	13	13
1	8	11	11	1	8	11	11
	<i>Tekniska högskolan i Stockholm.</i>				<i>Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök.</i>		
1	8	13	13	1	8	—	11
7	8	11	11		<i>Skogshögskolan.</i>		
1	8	—	11	1	11	13	13
	<i>Chalmers tekniska högskola.</i>			1	8	11	11
1	13	15 ¹	15 ¹		<i>Skogsvårdsstyrelserna.</i>		
1	13	15	15	6	11	13	13
2	11	13	13	1	11	—	13 ²
7	8	11	11	14	8	11	11
	<i>Överstyrelsen för yrkesutbildning.</i>			8	8	—	11
2	11	13	13		<i>Lantmäteristyrelsen.</i>		
2	8	11	11	1	11	15	15
	<i>Konstfackskolan.</i>			2	11	13	13
1	8	11	11		<i>Lantmäteriets distriktsorganisation.</i>		
	<i>IX huvudtiteln.</i>				<i>Rikets allmänna kartverk.</i>		
	<i>Lanbruksstyrelsen.</i>				<i>Domänstyrelsen.</i>		
1	15	13	13	1	13	15	15
2	11	13	13	1	11	13	13
1	8	13	13	6	11	13	13
1	13	11	11		<i>Lantbruksnämnderna.</i>		
2	8	11	11		<i>Lantbrukshögskolan och statens lanbruksförsök.</i>		
	<i>Lantbruksnämnderna.</i>			26	11	13	13
	<i>Lantbrukshögskolan och statens lanbruksförsök.</i>			2	11	13	13
2	11	13	13	12	8	11	11
12	8	11	11		<i>Veterinärstyrelsen.</i>		
	<i>Veterinärstyrelsen.</i>			2	11	13	13
1	8	11	11	1	8	11	11
	<i>Veterinärstyrelsen.</i>			2	11	13	13
2	11	13	13	6	11	13	13
1	8	11	11				

¹ Provisoriskt förslag; placeringen bör omprövas av 1949 års tjänsteförteckningskommitté. ² Älvsborgs län.

1	2	3	4	1	2	3	4
	<i>Statens reproduktionsanstalt.</i>				XI huvudtiteln.		
1	13	15	15		<i>Inrikesdepartementet.</i>		
1	11	13	13	3	11	13	13
1	8	11	11	1	8	11	11
	X huvudtiteln.				<i>Medicinalstyrelsen.</i>		
	<i>Handelsdepartementet.</i>			1	13	15	15
1	11	13	13	2	11	13	13
1	11	11—13	13	3	8	11	11
1	8	11	11		<i>Statens bakteriologiska laboratorium.</i>		
	<i>Kommerskollegium.</i>			1	8	13	13
3	11	15	15	5	8	11	11
4	11	13	13		<i>Statens farmaceutiska laboratorium.</i>		
3	8	13	13	1	11	13	13
2	8	11	11		<i>Statens sinnessjukhus.</i>		
	<i>Bergsstaten.</i>			1	11	13	13
3	8	11	11		<i>Statens institut för folkhälsan.</i>		
	<i>Fartygsinspektionen.</i>			1	13	15	15
1	8	13	13	2	11	13	13
6	8	11	11	6	8	11	11
	<i>Statens hantverksinstitut.</i>				<i>Överståthållarämbetet.</i>		
1	11	15	15	3	11	13	13
2	8	11	11	9	8	13	13
	<i>Lotsstyrelsen.</i>			13	8	11	11
1	11	15 ¹	15 ¹		<i>Poliskåren i Boden.</i>		
	<i>Lots- och fyrstaten.</i>			1	8	13	13
3	13	15	15	1	8	11	11
6	8	11	11		<i>Statens polisskola.</i>		
	<i>Statens skeppsprovningensanstalt.</i>			1	13	15	15
1	13	15	15	1	8	11	11
	<i>Statens sjöhistoriska museum.</i>				<i>Statens kriminaltekniska anstalt.</i>		
1	11	13	13	2	11	13	13
1	8	11	11	1	10	13	13
	<i>Patent- och registreringsverket.</i>			1	10	11	11
2	13	15	15	4	8	11	11
1	13	—	15 ²				
1	11	13	13				
21	8	11	11				
2	8	11	—				

¹ Provisoriskt förslag; placeringen bör omprövas av 1949 års tjänsteförteckningskommitté. ² Kassör.